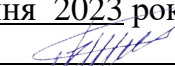



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський державний екологічний університет

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні групи забезпечення
спеціальності 207 Водні біоресурси
та аквакультура
від «15» серпня 2023 року протокол № 1
Голова групи:  Шекк П.В.

УЗГОДЖЕНО

Декан (директор):  Чугай А.В.
Прородоохоронний факультет
(назва факультету, прізвище, ініціали)

СИЛЛАБУС

навчальної дисципліни
«Політологія»

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 207 «Водні біоресурси та аквакультура»

(шифр та назва спеціальності)

освітня програма Охорона, відтворення та раціональне використання
гідробіоресурсів

(назва освітньої програми)

бакалавр

(рівень вищої освіти)

денна

(форма навчання)

3

(рік навчання)

5

(семестр навчання)

4/120

(кількість кредитів ЄКТС/годин)

іспит

(форма контролю)

соціально-гуманітарних наук ОДЕКУ

(кафедра)

Одеса, 2023 р.

Автор: Бубнов І.В., доцент соціально-гуманітарних наук ОДЕКУ, к.іст.н.
(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Поточна редакція розглянута на засіданні кафедри соціально-гуманітарних наук від «14» серпня 2023 року, протокол № 1.

Викладачі: лекційні заняття - Бубнов І.В., к.іст.н., доцент
(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

практичні заняття – Бубнов І.В., к.іст.н., доцент
(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Павленко О.П., д.е.н., професор кафедри публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності ОДЕКУ

Перелік попередніх редакцій

| Прізвища та ініціали авторів | Дата, № протоколу | Дата набуття чинності |
|------------------------------|-------------------|-----------------------|
| Бубнов І.В. | 28.08.2020, Пр.№1 | 03.09.2020 |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| | |
|--------------------|---|
| Мета | Метою дисципліни є забезпечення студентів теоретико-політичними знаннями, що відповідають вимогам сучасного моменту, максимальне ознайомлення їх із світовим досвідом розв'язання актуальних проблем поточного суспільно-політичного життя в Україні, формування навичок політичної культури і вміння застосовувати політичні знання в своїй професійній і громадській діяльності |
| Компетентність | <p>K01 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>K06 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності</p> |
| Результат навчання | <p>P04 Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.</p> <p>P06 Використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності.</p> |
| Базові знання | <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкт і методи політичної науки, її понятійно-категоріальний апарат. 2. Зміст основних світових політологічних шкіл, концепцій і напрямків, а також характерних рис сучасних вчень про політику. 3. Сутність та принципи політичного життя, політичних відносин і процесів, конституційних прав людини і громадянина. 4. Роль і значення політичної системи і режимів у житті держави і громадянського суспільства. |
| Базові вміння | <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначати теоретичні, духовні та прикладні аспекти політичного знання. 2. Розуміти основні механізми підготовки та прийняття рішень у різних сферах суспільно-політичного життя та особистої ролі у цих процесах. 3. Усвідомити сенс і основні напрямки розвитку світового політичного процесу, геополітичну обстановку, місце і роль України в сучасному світі. |
| Базові навички | <ol style="list-style-type: none"> 1) соціально-особистісного характеру: <ul style="list-style-type: none"> - здатність використання базових політичних цінностей та норм політичної поведінки для формування активної громадянської позиції; - адаптивність і комунікабельність, здатність здійснювати політичну комунікаційну діяльність. 2) інструментальні: <ul style="list-style-type: none"> - розуміння причинно-наслідкових зв'язків й уміння їх використовувати в професійній і соціально-політичній діяльності; - здатність виявляти актуальні проблеми; здійснення |

| | |
|-------------------------|---|
| | теоретичного аналізу проблеми, аналітичні здібності, навички управління інформацією. 3) загальнонаукового характеру: - базові уявлення про основи політології, що сприяють розвитку загальної політичної культури, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства, процесів глобалізації - здатність діяти з позиції соціальної відповідальності, займати активну життєву та громадянську позицію, розвивати лідерські якості. |
| Пов'язані силлабуси | немає |
| Попередня дисципліна | немає |
| Наступна дисципліна | немає |
| Кількість годин | лекції: 15 годин семінарські заняття: 15 годин самостійна робота студентів: 90 годин |

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Лекційні модулі

| Код | Назва модуля та тем | Кількість годин | |
|--|---|-----------------|-----|
| | | аудиторні | СРС |
| ЗМ-Л1 | Основні етапи розвитку політичної думки. Теоретичні основи науки про політику. Політичні інститути і політичні процеси. Світова політика | | |
| | Тема 1. Політологія як наука і навчальна дисципліна. | 2 | 1 |
| | Тема 2. Виникнення та еволюція світової політичної думки | 2 | 2 |
| | Тема 3. Політика як соціальне явище. | 1 | 1 |
| | Тема 4. Влада в суспільстві. | 1 | 1 |
| | Тема 5. Політична система суспільства. | 1 | 7 |
| | Тема 6. Держава в політичній системі. Громадянське суспільство і правова держава | 2 | 2 |
| | Тема 7. Політичні партії та суспільно-політичні об'єднання в політичній системі суспільства | 1 | 2 |
| | Тема 8. Політична еліта і політичне лідерство. | 2 | 1 |
| | Тема 9. Політична свідомість і політична культура | 1 | 1 |
| | Тема 10. Політика і засоби масової інформації. | 1 | 1 |
| Тема 11. Зовнішня політика національної держави і глобальні проблеми людства | 1 | 1 | |
| Разом: | | 15 | 20 |

Консультації:

Викладач: Бубнов Ігор Васильович.

Дні тижня: понеділок (14.30-15.30), четвер (13.00-15.00).

2.2. Практичні модулі

| Код | Назва модуля та тем | Кількість годин | |
|-------|--|-----------------|-----|
| | | аудиторні | СРС |
| ЗМ-П1 | <p>Сутність та основні етапи розвитку політичної думки. Теоретичні основи науки про політику. Семінарське заняття № 1. Політологія як наука і навчальна дисципліна.</p> <p>1. Становлення політології як самостійної наукової дисципліни. 2. Предмет політичної науки. Методи політології. 3. Структура та функції політичної науки.</p> | 2 | 4 |
| | <p>Семінарське заняття № 2. Виникнення та еволюція світової політичної думки</p> <p>1. Суспільно-політичні уявлення Стародавнього світу. 2. Політична думка Середньовіччя та епохи Відродження . 3. Теорії природного права та суспільного договору доби Нового часу. 4. Основні напрямки політичної думки XIX – початку XX ст.</p> | 2 | 4 |
| | <p>Семінарське заняття № 3. Політика як соціальне явище.</p> <p>1. Поняття і структура політики. 2. Типологія політики 3. Функції політики. 4. Взаємозв'язок політики з іншими формами суспільної свідомості</p> | 2 | 4 |
| | <p>Семінарське заняття № 4. Політична система суспільства. Влада в суспільстві</p> <p>1. Політична система: поняття, місце, роль у життєдіяльності суспільства. 2. Поняття і типи політичних режимів. Трансформація політичних режимів. 3. Поняття політичної влади. Сучасні концепції влади. 4. Властивості та структура політичної влади. 5. Легітимність політичної влади в Україні</p> | 2 | 4 |
| ЗМ-П2 | <p>Сутність та специфіка функціонування політичних інститутів і політичних процесів. Семінарське заняття № 5. Держава в політичній</p> | 2 | 4 |

| | | |
|---|-----------|-----------|
| <p>системі суспільства. Громадянське суспільство</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, ознаки і функції держави. Теорії походження держави. 2. Форми сучасної держави. 3. Основні принципи правової і соціальної держави 4. Взаємозв'язок правової держави і громадянського суспільства. | | |
| <p>Семінарське заняття № 6. Політичні партії та суспільно політичні об'єднання в політичній системі суспільства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Політичні партії: поняття, види, місце в політичній системі. 2. Різновиди партійних систем. Особливості партійної системи сучасної України. 3. Групи інтересів. Групи інтересів у політичній системі України | 2 | 4 |
| <p>Семінарське заняття № 7. Політична свідомість і політична культура . Політика і засоби масової інформації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та види політичної свідомості. 2. Поняття, структура і функції політичної культури. 3. Типологізація політичної культури. 4. Роль і функції засобів масової інформації в політичному процесі. 5. Поняття і сутність політичного маніпулювання. Межі маніпулювання. | 3 | 11 |
| Разом: | 15 | 35 |

Консультації:

Викладач: Бубнов Ігор Васильович.

Дні тижня: понеділок (14.30-15.30), четвер (13.00-15.00).

Аудиторія 610а (НЛК №2).

2.3. Самостійна робота студента та контрольні заходи

| Код модуля | Завдання на СРС та контрольні заходи | Кількість годин | Строк проведення (тиждень) |
|--------------|---|-----------------|----------------------------|
| ЗМ-Л1 | Підготовка до лекційних занять Назва контрольного заходу (обов'язковий): - Підготовка до модульної (тестової) контрольної роботи №1 | 7 | 1 семестр, 7 тиждень |
| | Назва контрольного заходу: - Усне опитування. | 13 | 1-14 тижні |
| ЗМ-П1 | Підготовка до семінарських занять Назва контрольного заходу (обов'язковий): - Тестування | 16 | 2-8 тижні |

| | | | |
|--------------|---|----|-------------|
| ЗМ-П2 | Підготовка до семінарських занять Назва контрольного заходу - <i>Тестування.</i> | 12 | 10-14 тижні |
| | Назва контрольного заходу (обов'язковий): - <i>Підготовка до модульної (тестової) контрольної роботи №2</i> | 7 | 14 тижень |
| ЗМ-ІЗ | Виконання ІЗ (підготовка реферату) | 15 | 2-14 тижні |
| | Підготовка до іспиту | 20 | 16 тижень |
| Разом: | | 90 | |

1. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу для ЗМ-Л1.

Методи усного контролю: індивідуальне опитування (УО)

Оцінювання усного контролю:

опрацювання студентом матеріалу кожної теми лекційного заняття з відповідним усним опитуванням оцінюється в 2 бали (**загалом 22 бали**)

Методи письмового контролю модульний тестовий контроль (МКР№1), виконання індивідуального завдання (ІЗ)

Оцінювання письмового контролю:

модульний тестовий контроль (МКР№1), складається з 15 запитань закритого типу, де кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал, **загалом - 15 балів.**

виконання індивідуального завдання (ІЗ) – реферату по окремій індивідуальній темі, оцінюється на основі повноти висвітлення теми, уміння підібрати та опрацювати відповідні джерела і літературу та реферувати текст (**загалом - 10 балів**).

2. Методика проведення та оцінювання контрольних заходів для ЗМ-П1 та ЗМ-П2

Методи письмового контролю: письмовий тестовий контроль (ТР), модульний тестовий контроль (МКР№2)

Оцінювання письмового контролю:

однин письмовий тестовий контроль (ТР) складається для ЗМ-П1 з 6 тестових запитань закритого типу – загалом 24 бали, для ЗМ-П2 з 4-5 тестових запитань закритого типу – загалом 14 балів, де одна правильна відповідь на запитання оцінюється в 1 бал (**загалом: 38 балів**);

модульний тестовий контроль (МКР№2), складається з 15 запитань закритого типу, де кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал (**загалом - 15 балів**).

4. Методика проведення та оцінювання підсумкового заходу з дисципліни «Політологія».

Формою підсумкового семестрового контролюючого заходу з обов'язкової навчальної дисципліни «Політологія» є **іспит**.

Екзаменаційні білети з дисципліни «Політологія» являють собою тестові завдання закритого типу, які потребують від студента вибору правильних відповідей з чотирьох запропонованих варіантів. Тестові питання кожного екзаменаційного білету формуються по всьому переліку сформованих у навчальній дисципліні знань (в першу чергу базової компоненти), а їх загальна кількість складає 20 завдань. Правильна відповідь на 1 тестове завдання оцінюється у **5 балів**. Оцінка успішності виконання студентом цього заходу здійснюється у формі кількісної оцінки (бал успішності) та максимально складає **100 балів**

Перехід від кількісної оцінки до якісної оцінки здійснюється за 4-х бальною системою відповідно до наступної шкали - за **правильну відповідь: на 18-20 тестів (90-100%) – «відмінно»; на 15-17 тестів (74-89%) – «добре»; на 12-14 тестів (60-73%) – «задовільно»; на менш ніж 12 тестів (<60%) – «незадовільно».**

Питання про допуск до семестрового іспиту розглядається тільки за умови, якщо студент виконав всі види обов'язкових завдань і набрав за модульною системою суму балів **не менше 50% від максимально можливої за практичну частину (19,5 балів)**.. В іншому випадку студент вважається таким, що не виконав навчального плану дисципліни і не допускається до іспиту.

Загальна кількісна оцінка, що отримує студент за підсумками вивчення навчальної дисципліни «Політологія» (загальний бал успішності) є **усередненою** між кількісною оцінкою поточних контролюючих заходів та кількісною оцінкою семестрового контролюючого заходу – іспиту. Якщо студент за підсумками іспиту отримав загальну кількісну оцінку менше 50% (від максимально можливої на екзамені), то загальний бал успішності має дорівнювати балу успішності на іспиті.

Шкала відповідності оцінок за національною системою та системою ЄКТАС

| За шкалою ECTS | За національною системою | | Бал успішності |
|----------------|--------------------------|--|----------------|
| | для іспиту | критерії | |
| A | 5 (відмінно) | Відмінно – блискуча робота з незначними помилками | 90–100 |
| B | 4 (добре) | Дуже добре – вище середнього стандарту, але з деякими поширеними помилками | 82–89,9 |
| C | 4 (добре) | Добре – загалом добра робота, але з помітними помилками | 74–81,9 |
| D | 3 (задовільно) | Задовільно - пристойно, але із значними помилками | 64–73,9 |
| E | 3 (задовільно) | Достатньо – задовольняє мінімальним вимогам | 60–63,9 |
| FX | 2 (незадовільно) | Не прийнято – з можливістю перескладання | 35–59,9 |
| F | 2 (незадовільно) | Не прийнято з обов'язковим повторним курсом | 1–34,9 |

3. РЕКОМЕНДАЦІ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

3.1 Модуль ЗМ-Л1 «Основні етапи розвитку політичної думки. Теоретичні основи науки про політику. Політичні інститути і політичні процеси. Світова політика»

3.1.1 Повчання.

Під час вивчення теми №2 **«Виникнення та еволюція світової політичної думки»** слід визначити основні риси політичної думки Середньовіччя; розрізнити за змістом та спрямованістю головні політичні ідеї епохи Відродження; розуміти сутність теорії моралі в політиці у творчості Н. Макіавеллі; проаналізувати моделі держав у розумінні представників соціалістичного утопізму; охарактеризувати теорії природного права та суспільного договору. Серед основних понять і категорій теми мають бути засвоєні такі:

раціоналізм, духовна влада, світська влада, відродження, гуманізм, природне право, теорія суспільного договору, теорія розподілу влади, теорія правової держави, конституціоналізм, лібералізм, політична свобода

Під час вивчення теми №5 «Політична система суспільства» слід визначити структуру і функцію політичної системи, розглянути основні типи політичних систем, охарактеризувати поняття «політичний режим», проаналізувати основні історичні типи тоталітаризму, розглянути особливості авторитарного політичного режиму, визначити ознаки демократичного політичного режиму, розуміти особливості політичної системи України. Серед основних понять і категорій теми мають бути засвоєні такі: політична система, вимоги і підтримка, артикуляція і агрегування інтересів, структура політичної системи, моделі політичних систем, типологія політичної системи, функції політичної системи, політичні принципи та норми; рішення і дії, політичний режим, диктатура, деспотія, тиранія, охлократія, автократія, тоталітаризм, фашизм, комунізм, націонал-соціалізм, хунта, популізм, бюрократія, корпоративізм, теократія, демократія, плюралізм, опозиція, поліархія.

Під час вивчення теми №6 «Держава в політичній системі. Громадянське суспільство і правова держава» слід визначити відмінні ознаки громадянського суспільства, проаналізувати основні теорії правової і соціальної держави, охарактеризувати основні тенденції розвитку державності в сучасному світі. Серед основних понять і категорій теми мають бути засвоєні такі: законодавча влада, виконавча влада, судова влада, органи контролю і нагляду, прокуратура, глава держави, президент, уряд, парламент, суд, автономія, розподіл влади, громадянське суспільство, правова держава, соціальна держава

Під час вивчення теми №7 «Політичні партії та суспільно-політичні об'єднання в політичній системі суспільства» слід визначити і класифікувати громадські організації та суспільно-політичні рухи, розуміти сутність, функції груп інтересів, їх взаємовідносин із політичними партіями і громадськими організаціями, аналізувати феномен лобізму. Серед основних понять і категорій теми мають бути засвоєні такі: громадська організація, суспільно-політичний рух, група інтересів, група тиску, лобізм, корпоративізм, опозиція, фракція

Під час вивчення теми №9 «Політична свідомість і політична культура» слід визначити сутність політичної культури, її структуру та основні елементи, засвоїти найважливіших функцій політичної культури, охарактеризувати поняття політичної свідомості, розрізняти основні види політичної поведінки та участі, аналізувати форми політичного протесту, природи абсентеїзму, розуміти основні типи політичної культури, аналізувати специфічні риси політичної субкультури, охарактеризувати політичну культуру українського суспільства. Серед основних понять і категорій теми мають бути засвоєні такі: політична культура, політичний досвід, політична свідомість, політичний стереотип, політичний міф, політичний символ, політична поведінка, політична участь, абсентеїзм, політичний протест, електоральна поведінка, патріархальна культура, підданська культура, активістська культура, культура участі, фрагментарна культура, інтегрована культура, консенсусна культура, конфліктна культура, субкультура.

Під час вивчення теми №11 «Зовнішня політика національної держави і глобальні проблеми людства» слід визначити сутність, форми і методи зовнішньої політики національної держави, основні типи зовнішньополітичної діяльності сучасних держав; розуміти зміст і принципи світової політики та основні тенденції її еволюції; розуміти критерії визначення глобальних політичних проблем сучасного

світу; здійснювати класифікацію глобальних проблем людства. Серед основних понять і категорій теми мають бути засвоєні такі: зовнішня політика, світова політика, принципи світової політики, теорії глобалізації.

3.1.2 Питання для самоперевірки.

1. Дж.Локк як засновник політичної доктрини класичного лібералізму? ([1] С.42-48; [2] С.27-45; [4] С. 31-38)
2. Що є спільним для всіх соціально-правових доктрин Нового часу? ([1] С.42-48; [2] С.27-45; [4] С. 31-38)
3. Розкрити сутність вчення Ж.Ж.Руссо про народний суверенітет. ([1] С.42-48; [2] С.27-45; [4] С. 31-38)
4. Розкрити сутність теорії Ш.Л.Монтеск'є про розділ влад. ([1] С.42-48; [2] С.27-45; [4] С. 31-38)
5. Охарактеризувати погляди на людину і політику І.Канта. ([1] С.42-48; [2] С.27-45; [4] С. 31-38)
6. Визначити погляди О.Конта як засновника позитивізму. ([1] С.49-54; [2] С.58-60; [4] С. 38-45)
7. Визначити політико-соціологічні погляди Г.Спенсера. ([1] С.49-54; [2] С.58-60; [4] С. 38-45)
8. Теорія соціального реформаторства у поглядах Е.Дюркгейма. ([1] С.49-54; [2] С.58-60; [4] С. 38-45)
9. Розкрити сутність вчення М.Вебера про види легітимного панування. ([1] С.49-54; [2] С.58-60; [4] С. 38-45)
10. Визначити сутність та головні елементи політичної системи суспільства. ([1] С.101-114; [2] С.87-95; [4] С. 97-106)
11. Дати загальну характеристику основних політичних систем сучасності. ([1] С.101-114; [2] С.87-95; [4])
12. Встановити відмінні риси політичної системи сучасної України. ([1] С.101-114; [2] С.87-95; [4])
13. Розкрити сутність громадянського суспільства. ([1] С.205-220; [2] С.79-86; [5] С. 11-12)
14. Охарактеризувати типові риси правової держави. ([1] С.205-220; [2] С.79-86)
15. Співпоставити соціальний та правовий принципи державної організації. ([1] С.205-220; [2] С.79-86)
16. Визначити сутність та задачі соціальної держави ([1] С.205-220; [2] С.79-86)
17. Визначити сутність та функції суспільно-політичних об'єднань. . ([2] С.148-170)
18. Принципи формування та функціонування суспільно-політичних об'єднань. . ([2] С.148-170)
19. Охарактеризувати основні суспільно-політичні об'єднання сучасної України. . ([2] С.148-170)
20. Визначити основні міжнародні політичні організації. . ([2] С.148-170)
21. Класифікація суспільно-політичних об'єднань . ([2] С.148-170)
22. Сутність, структура та функції політичної свідомості. ([1] С.337-358; [2] С.195-203)
23. Основні типи політичної свідомості. ([1] С.337-358; [2] С.195-203)
24. Розкрити сутність та функції громадської думки. ([1] С.337-358; [2])
25. Що складає зміст політичної культури? ([1] С.337-358; [2])
26. Сутність, структура та функції політичної культури. ([1] С.337-358; [2] С.195-203)
27. Класифікація політичної культури. ([1] С.337-358; [2] С.195-203)

28. Що складає сутність та зміст зовнішньої політики національної держави? ([1] С.475-514 [2] С.287-309, 318-334; [3] С. 15-16)
29. Визначити основні принципи сучасного міжнародного життя. ([1] С.475-514 [2] С.287-309, 318-334)
30. Розкрити зміст основних зовнішньополітичних функцій держави. ([1] С.475-514 [2] С.287-309, 318-334; [3] С. 15-16)
31. Визначити та проаналізувати основні засоби здійснення зовнішньої політики. ([1] С.475-514 [2] С.287-309, 318-334; [3] С. 15-16)
32. Визначити структуру та принципи світової політики. ([1] С.475-514 [2] С.287-309, 318-334; [3] С. 15-16)
33. Охарактеризувати сутність глобальних політичних проблем сучасності. ([1] С.475-514 [2] С.287-309, 318-334; [3] С. 15-16)
34. Здійснити класифікацію глобальних політичних проблем сучасності([1] С.475-514 [2] С.287-309, 318-334; [3] С. 15-16)

3.2 Модуль ЗМ-П1 «Сутність та основні етапи розвитку політичної думки.

Теоретичні основи науки про політику»

3.2.1 Повчання

Основне завдання модуля: навчити студентів розрізняти методи та категорії політичної науки та її зв'язок з іншими дисциплінами соціально-гуманітарного циклу; виділяти історичні коріння та джерела сучасних принципів та ідеалів демократичного устрою; розуміти зміст основних підходів до трактування політичної влади; здійснювати типологізацію політичних систем сучасних держав.

Під час підготовки до семінарського заняття №1 «Політологія як наука і навчальна дисципліна» увага студентів має бути зосереджена на визначення об'єкту та предмету політології як науки, характеристиці основних етапів її розвитку, аналізі особливостей, що зумовили місце політології в системі соціальних наук, вивченні структури, основних методів і функцій політичної науки. Серед основних понять і категорій мають бути засвоєні такі: політика, політологія, політичні відносини, політична свідомість, політичні процеси, політична організація, біхевіоризм, закон циклічності політичних режимів, аналіз і синтез, індукція і дедукція, абстрагування, логічний аналіз, моделювання.

Під час підготовки до семінарського заняття №2 «Виникнення та еволюція світової політичної думки» увага студентів має бути зосереджена на з'ясуванні особливостей розвитку політичної думки у різних регіонах Стародавнього Сходу; визначенні головних політичних проблем у творчості філософів Стародавньої Греції та Риму; розумінні основних принципів і тенденцій розвитку політичної думки Нового часу. Серед основних понять і категорій мають бути засвоєні такі: конфуціанство, легізм, деспотизм, поліс, тиранія, аристократія, монархія, олігархія, політія, раціоналізм, гуманізм, природне право, теорія суспільного договору, теорія розподілу влади, теорія правової держави, конституціоналізм.

Під час підготовки до семінарського заняття №3 «Політика як соціальне явище» увага студентів має бути зосереджена на розумінні відмінностей у підходах різних мислителів до трактування терміна «політика»; визначенні мети політики; характеристиці основних концепцій політики; визначенні структури політики та охарактеристиці її елементів; розумінні сутності основних функцій політики. Серед основних понять і категорій мають бути засвоєні такі: політика, мета політики, витоки політики, нормативний підхід, конфліктологічний підхід, соціологічний підхід, функціональний

підхід, директивний підхід, правовий підхід, системний підхід, інституціональний підхід, структурно-функціональний підхід, політичні відносини, політична свідомість, політичні процеси, політична організація, види політики, функції політики

Під час підготовки до семінарського заняття №4 «Політична система суспільства. Влада в суспільстві» увага студентів має бути зосереджена на розумінні поняття політичної влади, аналізі її змісту і структури; розгляді основних підходів до вивчення влади, характеристиці мотивів і ресурсів політичної влади; засвоєнні основних принципів функціонування політичної влади. Серед основних понять і категорій мають бути засвоєні такі: деспотія, тиранія, охлократія, автократія, тоталітаризм, фашизм, комунізм, націонал-соціалізм, хунта, популізм, бюрократія, корпоративізм, теократія, демократія, плюралізм, опозиція, поліархія, політична влада, панування, підкорення, авторитет, мотиви влади, ресурси влади, легальність влади, легітимність влади, традиційна легітимність, харизматична легітимність, раціонально-легальна легітимність, суверенність влади.

3.3 Модуль ЗМ-П2 «Сутність та специфіка функціонування політичних інститутів і політичних процесів»

3.3.1 Повчання

Основне завдання модуля: навчити студентів розрізняти сутність форм державного правління та державного устрою; визначати особливості формування громадянського суспільства та правової держави в Україні; аналізувати особливості процесу становлення багатопартійності в сучасній Україні; визначати функції та значення політичних еліт і політичного лідерства виділити типи, види, функції політичної культури та особливості її формування; визначати специфіку функціонування ЗМІ як «четвертої влади»; характеризувати види міжнародних відносин у сучасному світі.

Під час підготовки до семінарського заняття №5 «Держава в політичній системі суспільства.. Громадянське суспільство» увага студентів має бути зосереджена на розумінні сутності, ознак і властивостей держави, визначенні її внутрішніх та зовнішніх функцій, з'ясуванні специфіки діяльності державною апарата, розгляді основних форм державного правління і державного устрою, знанні теорій походження держави. Серед основних понять і категорій мають бути засвоєні такі: держава, державна територія, громадянство, суверенітет, апарат держави, законодавча влада, виконавча влада, судова влада, органи контролю і нагляду, прокуратура, глава держави, президент, монарх, уряд, парламент, суд, унітарна держава, автономія, федерація, конфедерація, суб'єкт федерації.

Під час підготовки до семінарського заняття №6 «Політичні партії та суспільно політичні об'єднання в політичній системі суспільства» увага студентів має бути зосереджена на розумінні партій як політичного інституту, з'ясуванні місця і ролі партій у політичній системі суспільства, типологізації та порівняльному аналізі партійних систем, виявленні специфіки партійної системи України та тенденцій її розвитку. Серед основних понять і категорій мають бути засвоєні такі: політична партія, протопартія, кадрова партія, масова партія, партійна система, багатопартійність, мультипартійність, партійний блок; партійна коаліція.

Під час підготовки до семінарського заняття №7 «Політична свідомість і політична культура. Політика і засоби масової інформації» увага студентів має бути зосереджена на розумінні змісту понять «засоби масової інформації», «четверта влада», виділенні основних рис засобів масової інформації, розкритті взаємозв'язку ЗМІ та політики, визначенні основних функцій ЗМІ; поясненні сутності політичного маніпулювання, окресленні його межі та засобів обмеження, характеристиці специфіки функціонування

українських ЗМІ; знайомленні з можливостями пропаганди, її формами і прийомами. Серед основних понять і категорій мають бути засвоєні такі: засоби масової інформації, політичне маніпулювання, публік-релейшнз політична комунікація, комунікаційні партнери, комунікація, пропаганда, телебачення, преса, функції засобів масової інформації, інформаційний процес, інформаційне суспільство, реципієнт, медіалогія, громадська думка, Інтернет, цензура, інформаційна політика

3.4 Вказівки з підготовки індивідуального завдання.

3.4.1 Повчання

Для дисципліни «Політологія» передбачено виконання ІЗ у вигляді реферату за індивідуальною темою, зокрема:

1. Рівні політичного знання.
2. Завдання політології як науки та навчальної дисципліни у політичному розвитку сучасної України.
3. Актуальні проблеми прикладної політології.
4. Проблеми управління державними справами в доктрині Конфуція.
5. Політичні аксіоми Сократа.
6. Ідеї Аристотеля про «середній клас» і їх інтерпретація у сучасній політологічній літературі
7. Ідеї розвитку громадянського суспільства в політичних концепціях мислителів Нового часу.
8. Теорія правової держави у політичному вченні І. Канта.
9. Біхевіоризм як основний метод політичних досліджень американської політології 20 ст.
10. Європейська політологія другої половини 20 ст.: тенденції, теоретичні проблеми, перспективи розвитку.
11. Соціальні цінності та ідеї соціального і захисту населення в дослідженнях сучасних західних політологів.
12. Політичні ідеї українських просвітителів.
13. Український федералізм: історія та сучасність.
14. Розвиток політичних ідей в українському партійно-політичному житті на
15. початку 20 ст.
16. Співвідношення цілей та засобів у політиці.
17. Насилля та ненасилля в політиці..
18. Мораль і політика: загальне та специфічне.
19. Демократія: політичний ідеал і політична практика.
20. Етапи переходу до демократії в країнах Південної, Центральної та Східної Європи.
21. Демократія в західній політичній думці 19-20ст.
22. Легітимні сідь політичної влади в сучасній Україні: проблеми забезпечення.
23. Концепція поділу влади: сучасний стан осмислення.
24. Право та політична влада в регулюванні суспільних процесів.
25. Типи політичних систем у посткомуністичних країнах: порівняльний аналіз.
26. Тенденції трансформації політичної системи сучасної України.
27. Японська модель переходу від тоталітаризму до демократії.
28. Основні причини зміни політичних режимів.
29. Держава та її «образ» у дзеркалі української преси.
30. Громадська думка та авторитет державної влади.
31. Політичні партії та громадсько-політичні організації та рухи: риси спільності та розбіжності.

32. Основні етапи становлення багатопартійності в новітній історії України.
33. Функції політичних партій, громадських організацій і рухів у житті громадянського суспільства.
34. Політичне лідерство в сучасній Україні: основні проблеми оновлення.
35. Проблеми правового обмеження негативного впливу бюрократії на суспільне життя.
36. Проблеми інституціоналізації суспільної думки в посткомуністичних суспільствах.
37. Політичні стереотипи в системі політичних уявлень сучасної України.
38. Політична культура сучасної української еліти.
39. Перспективи неофашизму в країнах посткомунізму.
40. Особливості розвитку неоконсерватизму в сучасному світі.
41. Засоби масової інформації як «четверта влада».
42. Політизація суспільства і журналістика.
43. Фактори підвищення ефективності засобів масової інформації.
44. Політичні конфлікти в Україні: причини виникнення і спроби розв'язання.
45. Політико-правове виховання молоді як засіб запобігання політичним конфліктам.
46. Війна як наслідок неорганізованих міжнародних відносин.
47. «Новий світовий порядок» як система сучасних і майбутніх міжнародних відносин.
48. Глобальні та регіональні аспекти національної безпеки України.
49. Діалектика національних інтересів та інтересів нації.
50. Екологічні проблеми та політичні засоби їх розв'язання.

. Реферат має складатися із вступної частини, викладення змісту навчального питання, що розглядається, стислих висновків та списку використаної літератури.

При **оформленні** індивідуального завдання (реферату) слід дотримуватися певних вимог.

Текст набирається в редакторі Microsoft Word.

Формат сторінки – **A5**.

Поля: ліве – **15 мм**, всі інші – **10 мм**.

Шрифт – Times New Roman. Розмір шрифту – **11 pt**. Інтервал – **одинарний**..
Вирівнювання тексту – по ширині.

Обсяг роботи – 6-7 сторінок.

Готовий реферат, перед його захистом, у встановлені терміни в електронному форматі надається студентом задля обов'язкової перевірки на предмет його оригінальності і встановлення частки оригінального тексту та оцінюється за критеріями повноти висвітлення теми, вміння підбору і опрацювання літератури та реферування матеріалу..

4.ПИТАННЯ ДО ЗАХОДІВ ПОТОЧНОГО, ПІДСУМКОВОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1 Тестові завдання до тестування у модулі ЗМ-ПІ.

Семінарське заняття № 1.

1. У якій країні була створена перша школа політичної науки:

([4] С. 8)

2. До якої групи категорій, що використовує політологія (1 група - категорії інших соціально-гуманітарних наук; 2 група - категорії наук, що знаходяться на "перехресті" з політологією; 3 група - спеціальні категорії політології), слід віднести наступні?.

([4] С. 10-11)

3. Суть інновації якого типу розкриває фраза "висування божевільних ідей"? ([4] С. 12)
4. Який підхід до розуміння предмета політології є найпоширенішим? ([4] С. 9)
5. Закон циклічності політичних режимів визначає: ([4] С. 12)

6. Розташувати зазначені методи у відповідних строках таблиці:

| | |
|--------------------------------------|--|
| <i>Загальнологічні методи</i> | |
| <i>Методи емпіричних досліджень</i> | |
| <i>Спеціальні методи політології</i> | |

7. Що не входить до складу предмета політології? ([4] С. 12-13)
8. Яких етапів у розвитку політичної науки не існувало? ([4] С. 10)
9. На базі якої системоутворюючої дисципліни відбувалося формування політології в США? ([4] С. 6-7)
10. Хто вперше прочитав «Курс лекцій з основ політичної теорії» ? ([4] С. 9)

Семінарське заняття № 2.

1. В якій ідеологічній системі Стародавнього Сходу було вперше розроблено модель деспотичної держави з командно-адміністративною системою? ([4] С. 18)
2. Які з наданих визначень демократії можуть належати Платону, а які Аристотелю?, ([4] С. 19-20)
3. Хто з мислителів Стародавнього Світу вперше виділив соціальні основи політичного правління? ([4] С. 20)
4. Кому може належати наступна характеристика демократії: «При демократії верховна влада належить демосу, а не законам. Рішення демосу контролюють демагоги. Демос стає деспотом і діє як тиран»? ([4] С. 21)
5. Твердження про те, що в основі політико-правової думки Стародавньої Греції була ідея про деспотизм влади як джерело слухняності є: ([4] С. 18)
6. Які теоретичні твердження є спільними у вченнях Платона та Шан Яна: ([4] С. 18-19)
7. Хто з мислителів стародавнього світу був спроможен запропонувати правителям наступну нараду: «Навіщо, керуючи державою, знищувати людей? Якщо ви будете прагнути до добра, то й народ буде добрим»? ([4] С. 17)

8. У яку форму правління, на думку Платона, перетворюється демократія у разі порушення законів?
([4] С. 19)
9. Які ознаки є спільними для всіх філософсько-політичних теорій Стародавнього Сходу?
([4] С. 16-17)
10. Які верства населення, на думку Платона, не відносяться до деміургів?
([4] С. 20)

Семинарське заняття № 3.

1. Поняття «політика» у науковий обіг вперше ввів:
([4] С. 67)
2. Політичним силам консервативної орієнтації в політичній практиці притаманне прагнення до ідей:
([4] С. 79)
3. Який з відомих Вам підходів щодо меж просування політики в суспільне життя передбачає за державою роль «нічного сторожа»?
([4] С. 79)
4. До якого визначення політики слід віднести наступну думку: «Політика – це участь у справах держави, визначення форм, задач, змісту діяльності держави?»
([4] С. 70)
5. Який рівень політологічних досліджень мається на увазі, як що аналізується діяльність держави (політичних партій, міжнародних організацій)?
([4] С. 74)
6. Знайти визначення політики, що входять до субстанціональної групи її трактувань:
([4] С. 69-70)
7. До якої групи визначень політики можна віднести наступну думку: "Політика - це концентрований вираз економіки, її потреб та інтересів"?
([4] С. 69-70)
8. До якої групи визначень політики можна віднести наступну думку: « Політика - це діяльність, що спрямована на досягнення загального блага?»
([4] С. 69-70)
9. Який із вказаних рівнів здійснення політики не відповідає дійсності?
([4] С. 74)
10. Який з відомих Вам підходів щодо меж просування політики в суспільне життя передбачає, що політика уряду має бути відповідальною за добробут всієї соціальної системи?
([4] С. 79)

Семинарське заняття № 4.

1. Автором системного аналізу політичного життя є:
([4] С. 98)
2. В політичній системі суспільства держава є:
([4] С. 101)
3. З наданих ознак вибрати ті, що притаманні політичним системам розвинутих капіталістичних країн:
([4] С. 104-105)

4. З наданих видів влади вибрати ті, що належать до класифікації за критерієм ресурсів влади:
([4] С. 90)
5. Готовність об'єкта влади до підкорення може бути зумовлена наступними факторами:
([4] С. 88)
6. Обрати мотиви підкорення, що здатні надати владі суб'єкта найефективнішого та найміцнішого характеру:
([4] С. 89)
7. Здійснити класифікацію наданого визначення влади за аспектом її трактування - «Влада – це здатність соціального класу реалізовувати свої специфічні об'єктивні інтереси»
([4] С. 83-84)
8. Що означає принцип легітимності політичної влади?
([4] С. 94-95)
9. Особистою рисою якого виду влади в умовах ринкового демократичного суспільства є моноцентричність?
([4] С. 90-91)
10. Для виникнення владних відносин необхідно, щоб суб'єкт влади володів наступними якостями:
([4] С. 85-86)

Семінарське заняття № 5.

1. Хто з прихильників теорії «суспільного договору» виникнення держави пов'язував з необхідністю приборкання «природної агресивності людини»?
([3] С.252-253)
2. З наданих країн вибрати ті, що мають республіканську форму правління.
([1] С.150-151, [3] С.266-267)
3. З наданих країн вибрати ті, що мають в якості форми державного правління абсолютну монархію (конституційну монархію).
([1] С.150-151, [3] С.266-267)
4. З наданих держав вибрати ті, що формально мають федеративний територіальний устрій.
([1] С.151-152, [3] С.278-279)
5. Які ознаки та функції притаманні соціальній державі:
([3] С.314-315)
6. Вибрати вірне твердження:
Держави за формою державного устрою поділяються на:
([1] С.151-152, [3] С.278-279)
7. Вставити назву теорії походження держави:
([3] С.252-254)
8. Вибрати правильні твердження щодо розподілу повноважень центру та суб'єктів федеративної держави:
([3] С.280-281)
9. Вибрати вірні твердження в характеристиці громадянського суспільства:
([1] С.214-215, [3] С.304-305)
10. Які з перелічених принципів забезпечує правова держава

Семінарське заняття № 6.

1. Серед політичних партій Англії класичним шляхом розвитку пройшли:
([1] С.280-281, [3] С.327)
2. Наявність постійної легальної опозиції по відношенню до правлячої партії є відмінною рисою:
([1] С.293-294, [3] С.338-340)
3. Вибрати вірну відповідь:
Легальне існування лише однієї партії і заборона всіх інших є типовим для ...
([1] С.293-294, [3] С.338-340)
4. Доповнити необхідне сполучення:
Обмеження сфер діяльності та свободи неправлячих партій є типовим для ...
([1] С.293-294, [3] С.338-340)
5. Для виникнення домінуючого партійного укладу в межах буржуазно-демократичної партійної системи необхідні:
([3] С.342)
6. Визначити риси притаманні суспільним організаціям (чи суспільним рухам).
([3] С.362-363)
7. Які з наданих міжнародних політичних організацій можуть бути віднесені до групових?
([3] С.367-369)
8. Виділити функції суспільних об'єднань:
([3] С.364-365)
9. Якої стадії в класичній історії еволюції політичних партій (за М.Вебером) не існувало?
([1] С.281, [3] С.328)
10. Назвіть головну причину формування політичних партій сучасного типу:
([1] С.282, [3] С.328)

Семінарське заняття № 7.

1. Які з вказаних типів політичної культури будуть належати до типології, проведеної за формаційним критерієм?
([1] С.346-347, [3] С.485-486)
2. За критерієм специфіки цивілізації визначте приналежність наступних характеристик політичної культури (Захід та Схід):
([1] С.348, [3] С.487)
3. За критерієм глибини відображення суспільного життя політична свідомість буває:
([3] С.484)
4. Визначити сучасних політологів-фахівців теорії політичної культури:
([1] С.338)
5. Культура функціонування політичних інститутів передбачає:
([3] С.480)
6. Домінуючою інформаційною моделлю в умовах тоталітарного політичного режиму :

([1] С.445-446)

7. Виберіть правильні твердження щодо характеристики функції контролю та критики в діяльності засобів масової інформації в умовах демократичного суспільства:

([1] С.446-447)

8. Щоб бути ефективним політичне маніпулювання має спиратися на:

([1] С.448)

9. Переваги політичного маніпулювання як засобу соціального управління полягають в тому, що воно:

([1] С.448)

10. Що покладено в основу політичного маніпулювання?

([1] С.449-450)

4.2 Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л1.

1. Яку з перелічених функцій не виконує політична наука?

([4] С. 12)

2. Аксеологічна функція означає, що політологія повинна:

([4] С. 12)

3. Гносеологічна функція означає, що політологія повинна:

([4] С. 12)

4. Якого етапу у розвитку політичної науки не існувало?

([4] С. 6-7)

5. Біхейвіористський метод політології визначає:

([4] С. 13)

6. Кому належить пріоритет введення поняття «політія»?

([4] С. 20-21)

7. Яке з наданих визначень демократії не належить Платону?

([4] С. 21)

8. Хто з мислителів Стародавнього Світу вперше виділив соціальні основи політичного правління?

([4] С. 21)

9. Згідно з вченням Аристотеля про правильні та неправильні форми держави терміну аристократія відповідає:

([4] С. 20)

10. Хто з мислителів Стародавнього Світу виникнення держави пов'язував з еволюцією великої патріархальної родини?

([4] С. 17)

11. Хто з мислителів Стародавнього Світу виникнення держави пов'язував з появою та розвитком приватної власності?

([4] С. 21)

12. Якого початку людської душі, за теорією Платона, не існує?

([4] С. 19)

13. Яка форма правління, за теорією Аристотеля, не належить до правильних?

([4] С. 21)

14. В поглядах якого мислителя Нового часу вперше з'явилися зачатки ідеї розподілу влад?

([4] С. 29)

15. Французький письменник і філософ Жан Жак Руссо в області політичної думки є теоретиком: ([4] С. 31-32)
16. Визначити автора наступного твердження: «Абсолютна влада держави є гарантом миру та реалізації природних законів людства» ([4] С. 29)
17. Визначити автора наступного принципу: «...щоб не було можливості зловживання владою необхідно мати такий порядок речей, при якому різні влади могли б стримувати одна одну» ([4] С. 33-34)
18. Хто з мислителів Нового часу у відповідність з теорією розділення влади пропонував зберігати певний пріоритет законодавчої влади над виконавчою та судовою? ([4] С. 34-35)
19. Який принцип не був притаманним розвитку політичної думки в період Просвітництва? ([4] С. 31)
-
20. Знайти визначення політики, що входять до субстанціональної групи її трактувань: ([4] С. 69-70)
21. Знайти визначення політики, що входять до соціологічної групи її трактувань: ([4] С. 69-70)
22. Знайти визначення політики, що входять до групи науково-сконструйованих трактувань: ([4] С. 69-70)
23. Політичним силам консервативної орієнтації у питанні про роль держави в суспільстві притаманне прагнення до ідей: ([4] С. 79-80)
24. Політичним силам якої орієнтації в політичній практиці притаманне прагнення до ідей кейсианства? ([4] С. 79-80)
25. Який з відомих Вам підходів щодо меж просування політики в суспільне життя передбачає, що політика має безпосередньо впливати на всіма інші сфери суспільства? ([4] С. 79-80)
26. Який з відомих Вам підходів щодо меж просування політики в суспільне життя передбачає, що політика уряду має бути відповідальною за добробут всієї соціальної системи? ([4] С. 79-80)
27. Який рівень політологічних досліджень мається на увазі, як що аналізується діяльність політичних партій? ([4] С. 74)
28. Який рівень політологічних досліджень мається на увазі, як що аналізується діяльність міжнародних організацій? ([4] С. 74)
29. Який із вказаних рівнів здійснення політики не відповідає дійсності? ([4] С. 74)

30. Доповніть речення: “Політика — це особливий вид людської діяльності, пов’язаний із здобуттям і здійсненням...” ([4] С. 72)
31. Суб’єктами політики не виступають: ([4] С. 73)
32. До якого способу владування слід віднести принцип поважливого ставлення до прав та свобод особистості? ([4] С. 91-92)
33. До якого способу владування слід віднести принцип дозволено те, що не має відношення до політики? ([4] С. 91-92)
34. До якого способу владування слід віднести принцип, за яким влада здійснюється представниками громадян, що були обрані у відповідності з законом? ([4] С. 91-92)
35. До якого способу владування слід віднести принцип всебічного, необмеженого контролю та насильства? ([4] С. 91-92)
36. Яка модель влади (за М.Вебером) спирається на професійну бюрократію? ([4] С. 91)
37. Який підхід до визначення явища влади представляє представлена цитата «Влада - це здатність соціального класу реалізовувати свої специфічні об’єктивні інтереси?» . ([4] С. 83-84)
38. Який підхід до визначення явища влади представляє представлена цитата «Прагнення до влади - це сублімація пригніченого лібідо, що являє собою підданий трансформації потяг, переважно сексуального характеру?» ([4] С. 84)
39. Плутократія - це : ([4] С. 20-21)
40. Охлократія - це : ([4] С. 20-21)
41. З наданих видів влади вибрати те, що належать до класифікації за критерієм ресурсів влади: ([4] С. 90-91)
42. З наданих видів влади вибрати те, що належать до класифікації за критерієм суб’єкта влади: ([4] С. 92)
43. Які якості не є обов’язковими для суб’єкта аби виникли владні відносини? ([4] С. 86-87)
44. Який фактор не впливає на готовність об’єкта влади до підкорення? ([4] С. 86-87)
45. Який вид влади не відносять до класифікації за критерієм типу владорювання? ([4] С. 91)
46. Що таке ресурси політичної влади? ([4] С. 88-89)
47. Що не відноситься до ресурсів влади ? ([4] С. 88-89)
48. Хто автор трьох форм політичного панування (типів легітимності влади) — традиційного, харизматичного, раціонально-легального? ([4] С. 91-92)
49. Влада, спосіб формування і діяльність якої збігається з існуючими у

суспільстві нормами і цінностями, а результати діяльності більш-менш відповідають соціальним очікуванням стає:

([4] С. 93)

50. На вірі у святість норм, що віддавна керують життям суспільства, базується:

([4] С. 91-92)

51. На вірі у винятковий талант політичного лідера базується:

([4] С. 91-92)

52. Якого підходу щодо визначення влади не існує:

([4] С. 92-94)

53. Здатність і можливість окремих осіб, груп, верств, прошарків або класів здійснювати визначальний вплив на діяльність інших людей, спільнот, суспільств це:

([4] С. 94)

54.Що таке “четверта влада”?

([4] С. 91)

55. Класи, нації, соціальні групи, політичні партії, які беруть участь у політичному житті, це:

([4] С. 73)

56. Управління справами суспільства, регулювання суспільного життя, підтримка цілісності та стабільності суспільства — це:

([4] С. 68-69)

57. До якого з наданих типів можна віднести політичну систему характерну для України?

([4] С. 105)

58.В політичній системі суспільства держава є:

([4] С. 101)

59.Яка гілка влади у відповідності з теорія розподілу влади не передбачається?

([4] С. 104)

60. З наданих ознак вибрати ту, що притаманна політичним системам розвинутих капіталістичних країн:

([4] С. 104-105)

61. З наданих ознак вибрати ту, що притаманна політичним системам країн, що розвиваються:

([4] С. 104-105)

62. З наданих держав обрати ту, що має парламентську форму правління:

([4] С. 103-104)

63. З наданих держав вибрати ту, що не є президентською республікою:

([4] С. 103-104)

64. З наданих держав вибрати ту, що має змішану форму правління:

([4] С. 103-104)

65. З наданих держав вибрати ту, що не є республікою зі змішаною формою правління:

([4] С. 103-104)

66. З наданих ознак вибрати ту, що притаманна ліберальному режиму:

([4] С. 101-102)

67. З наданих ознак вибрати ту, що притаманна авторитарному режиму:

(([3] С. 385 [4] С. 101-102)

68. З наданих ознак вибрати ту, що не притаманна тоталітарному режиму:

([3] С. 385-387 [4] С. 101-102)

69. Сукупність політичних інститутів та установ, що взаємодіють з метою реалізації певних політичних ідей та норм, це:

([4] С. 99)

70. Який політичний режим характеризується наявністю легальної опозиції, до якої держава ставиться терпимо, але постійно намагається звужити можливості для її діяльності?

([3] С. 385-387 [4] С. 101-102)

4.3 Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-П2.

1. Активне втручання держави в справи суспільства це:

([1] С.149)

2. З наданих країн вибрати ту, що є абсолютною монархією.

([1] С.150-151, [3] С.269-272)

3. З наданих країн вибрати ту, що є конституційною монархією.

([1] С.150-151, [3] С.260-272)

4. З наданих держав вибрати ту, що є федерацією.

([1] С.151-152, [3] С.278-283)

5. З наданих держав вибрати ту, що має унітарний територіальний устрій.

([1] С.151-152, [3] С.278-283)

6. Перший крок на шляху розмежування понять «суспільство» та «держава» зробив:

([3] С.247)

7. Яка з наданих функцій держави не є внутрішньою?

([1] С.146-147 С.255-256)

8. Вставити назву теорії походження держави:

... теорія пояснює походження держави волею Бога.

([1] С.151-152, [3] С.252-254)

9. Знайти неправильне твердження щодо розподілу повноважень центру та суб'єктів федеративної держави:

([1] С.151-152, [3] С.278-283)

10. Хто є автором класової теорії походження держави?

([1] С.151-152, [3] С.252-254)

11. Територіально-організаційна структура держави, яка встановлює порядок поділу держави на частини та відносини між центральними та місцевими органами влади, в науці має назву:

([1] С.151-152, [3] С.278-283)

12. Серед нижче перерахованого вкажіть форму державного правління:

([1] С.150-151, [3] С.260-272)

13. Серед нижче перерахованого вкажіть форму державного устрою:

([1] С.151-152, [3] С.278-283)

14. Доповніть речення: «Федерація – це єдина ... держава, в якій національні та територіальні державні утворення мають суверенітет і зберігають політичну самостійність в межах поділу повноважень між ними та федеральними органами влади».

([1] С.151-152, [3] С.278-283)

15. Конфедерація – це:

([1] С.151-152, [3] С.278-283)

16. Сукупність взаємовідносин вільних і рівноправних індивідів в умовах ринку і демократичної правової державності, які не опосередковані державою, називають: ([3] С.303-304)
17. Які відносини не входять до структури громадянського суспільства? ([3] С.306-307)
17. Держава, яка бере на себе відповідальність за кожного громадянина і прагне забезпечити кожній людині гідні умови існування, соціальний захист, співучасть в управлінні, має назву:
18. Виділити вірне твердження в характеристиці громадянського суспільства: ([3] С.308-309)
19. Який з перелічених принципів забезпечує правова держава ([3] С.299-301)
20. Принцип надання особистості джерел для існування забезпечує: ([3] С.313-315)
21. Громадянське суспільство є продуктом: ([3] С.304-305)
22. Відносини, що регулюють стосунки в громадянському суспільстві носять характер: ([3] С.306-307)
23. Яким з вказаних повноважень наділена правова держава? ([3] С.299-300)
24. Яку з вказаних функцій не виконує соціальна держава? ([3] С.313-315)
25. У правовій державі передбачається певне верховенство: ([3] С.300-301)
26. Найбільш сприятливі умови для гуманізації суспільства створює: ([3] С.313-315)
27. Партія в перекладі з латинської означає: ([1] С.280)
28. Назвіть головну причину формування політичних партій сучасного типу (масових партій): ([3] С.328)
29. Перша масова партія (сучасного типу) мала назву: ([3] С.328)
30. Де і коли виникла перша масова партія (партія сучасного типу): ([3] С.328)
31. Сукупність політичних партій, їхній взаємозв'язок і взаємодія між собою та іншими елементами політичної системи і суспільства в боротьбі за владу або при її здійсненні утворюють: ([3] С.338-342)
32. Яка партійна система існує у США? ([3] С.338-342)
33. Яка партійна система існує у Японії? ([3] С.338-342)
34. За критерієм ідеологічної спрямованості доктрини партії не можуть бути: ([3] С.334-345)
35. Вибрати вірну відповідь.
Постійна легальна боротьба за владу типова для ...

([3] С.338-342)

36. Доповнити необхідне сполучення:

Обмеження сфер діяльності та свободи неправлячих партій є типовим для ...

([3] С.338-342)

37. Що не є умовою формування домінуючого партійного укладу в межах буржуазно демократичної партійної системи?

([3] С.338-342)

39. Якої партійної системи сучасності не існує?

([3] С.338-342)

40. Добровільні формування людей, що виникають на основі їхнього свідомого волевиявлення відповідно до спільних інтересів, прав і свобод, це:

([3] С.362-363)

41. Головна причина розпаду рухів:

([3] С.364)

42. Визначити ознаку що непритаманна суспільним організаціям.

([3] С.364-365)

43. Яких організацій за критерієм масштабу діяльності не існує?

([3] С.369-370)

44. До якого типу організацій за критерієм масштабу діяльності можна віднести Народний РУХ України?

([3] С.369-370)

45. До якого типу організацій за критерієм масштабу діяльності можна віднести Рух зелених «Green Peace» ?

([3] С.369-370)

46. Знайти неправильне твердження.

Наявність суспільно-політичних об'єднань в суспільстві та їх якість відбивають:

([3] С.363)

47. Якому типу політичного лідера за Максом Вебером притаманна опора на розум?

([1] С.223-224)

48. Якому типу політичного лідера за Максом Вебером притаманна опора на звичку?

([1] С.223-224 [3] С.456-458)

49. Самостійність лідера по відношенню до конститuentів прямо залежить від:

([1] С.231-232 [3] С.456-458)

50. Згідно з теорією конститuentів, вирішальна ланка в системі відношень лідера і конститuentів це:

([1] С.231-232 [3] С.456-458)

51. Визначити автора теорії рис у поясненні феномену політичного лідерства.

([1] С.230-231)

52. Якої теорії лідерства не існувало в історії політичної думки?

([1] С.223-225)

53. Знайти ознаку, що притаманна інформаційному суспільству

([1] С.445-446)

54. Домінуючою інформаційною моделлю в умовах тоталітарного політичного режиму є:

([1] С.445-446)

55. Певним недоліком якої форми сучасної організації засобів масової інформації є пряма залежність від рекламодавців:

([1] С.446-447)

56. Який з відомих засобів розповсюдження інформації є типовим для преси?
([1] С.445-446)
57. Щоб бути ефективним політичне маніпулювання має спиратися на:
([1] С.447-448)
58. Функція соціалізації в діяльності ЗМІ означає:
([1] С.444-445)
59. Функція мобілізації в діяльності ЗМІ означає:
([1] С.444-445)
60. Одна з переваг політичного маніпулювання як засобу соціального управління полягають в тому, що воно:
([1] С.446)
61. Яка інформаційна модель побудована на переконанні людей через логічну аргументацію?
([1] С.445-446)
62. Суспільство, що побудовано на пріоритеті знань та інформації, це –
([1] С.445)
63. Якої форми суспільної організації ЗМІ не існує?
([1] С.447)
64. Який тип свідомості можна описати як: «сукупність ідей, уявлень, поглядів, що виникали з буденної практики з елементами теорії та ідеології?»
([3] С.483-485)
65. До якого типу політичної культури за критерієм ідеологічних основ слід віднести комуністичну політичну культуру?
([3] С.487-489)
66. До якого типу політичної культури за критерієм ідеологічних основ слід віднести націоналістичну політичну культуру?
([3] С.487-489)
67. Який вид політичної культури не передбачає активної участі громадян в політичному житті ?
([3] С.487-489)
68. Зміст якої функції суспільної думки відбиває фраза «Громадська думка займає певну позицію ухвального чи засуджуючого характеру?»
([3] С.483-487)
69. Зміст якої функції суспільної думки відбиває фраза «Громадська думка регулює поведінку особистості чи спільності?»
([3] С.483-487)
70. Культура політичної поведінки передбачає:
([3] С.488-489)
71. Який тип зовнішньої політики здійснює держава, якщо на міжнародній арені вона намагається знайти баланс між принципами суперництва і співробітництва?
([1] С.476-477 [3] С.514-516)
72. Який тип зовнішньої політики здійснює держава, якщо на міжнародній арені вона намагається пристосуватися до міжнародного середовища, перевести свою діяльність на позиції інших держав?
([1] С.476-477 [3] С.514-516)
73. Який тип зовнішньої політики здійснює держава, якщо на міжнародній арені вона прегне до експансії і намагається розв'язати свої внутрішні проблеми за рахунок інших держав?
([1] С.476-477 [3] С.514-516)

74. Який принцип міждержавних відносин не відноситься до тих, що є обов'язковими для країн-членів ООН?

([3] С.512-514)

75. Яка з наданих функцій зовнішньої політики національної держави не належить до універсальних?

([3] С.509-511)

76. Яких засобів здійснення зовнішньополітичної діяльності не існує?

([3] С.512-514)

77. До якої групи існуючих глобальних проблем можна віднести проблему голоду?

([1] С.490-491 [3] С.522)

78. До якої групи існуючих глобальних проблем можна віднести проблему тероризму?

([1] С.490-491 [3] С.522)

79. До якої групи існуючих глобальних проблем можна віднести проблему погіршення якості біосфери?

([1] С.490-491 [3] С.522)

80. До якої групи існуючих глобальних проблем можна віднести проблему незворотності кліматичних змін?

([1] С.490-491 [3] С.522)

4.4 Тестові завдання до іспиту.

Тестові завдання екзаменаційних білетів являють собою міксовані варіанти тестових завдань розділів **4.1, 4.2, 4.3** із відповідними посиланнями на правильні відповіді за списком основної літератури.

5. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література.

1. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України – К.: Каравела, 1999. –168 с.
3. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: Либідь, 2002. - 576 с.
4. Бубнов І.В. Політологія: конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2021. –110 с

Додаткова література

1. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія: Навч. посібн. – 7-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 415 с.
2. Погорілий Д.Є Політологія: кредитно-модульний курс. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури. Фірма «Інкос», 2008. – 432 с.
3. Політологія: Підручник / За ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка. – 3-тє видання, перероб., доп. – Київ: ВЦ «Академія», 2015. – 567 с.
4. Політологія / А. Колодій, Л. Климанська, Я. Космина, В. Харченко; за наук. ред. А Колодій. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2013. – 664 с.

Інформаційні ресурси

www.eprints.library.odeku.edu.ua – репозитарій ОДЕКУ

www.ukrsoc.blogspot.com – блог кафедри соціально-гуманітарних наук ОДЕКУ

www.dpt19.odeku.edu.ua – сайт кафедри соціально-гуманітарних наук ОДЕКУ

www.http://dpt19s.odeku.edu.ua/course/view.php?id=3 – електронний навчальний курс дисципліни «Політологія»